

26. Oksfordska povijest rimskoga svijeta ovako procjenjuje veličinu rimske vojske u Augustovo doba:

August je osnovao vojni sustav koji se održao do 3. stoljeća. Vojska je bila podijeljena na dva osnovna dijela (uz vrlo sposobnu mornaricu). Na višem nivou bila je vojska koju su činili rimski građani, a sastojala se od trideset legija (oko 16 5000 ljudi), svakom legijom zapovijedao je senator, podređen upravniku provincije na čijim je granicama legija bila stacionirana. (...) Nešto brojniji su bili pomoći odredi, čiji su vojnici od vladavine Klaudija po odsluženju roka dobivali rimsko građansko pravo. Rim se uvijek oslanjao na vojnu pomoć onih koji nisu Rimljani, a njihovo uključivanje u pomoćne odrede bio je jedan od najvažnijih načina...

- a) O čemu nam govori izvor?
- b) Kojoj vrsti povjesnoga izvora pripada?
- c) Na temelju čega nastaju takvi izvori?
- d) Tko su sve bili rimski vojnici?

27. Objasni zadane pojmove.

- a) romanizacija
- b) limes

28. Jedan od značajnijih rimskih careva – Hadrijan, koji je zemlju ojačao i preustrojio, bio je zaslužan i za jednu promjenu u muškoj modi. O tome piše Lionel Casson u knjizi *Svakodnevni život u starom Rimu*.

Hadrijan je zaslužan za promjenu još jedne ranije postavljene odredbe – za povratak brade. Pustio ju je da izraste čineći time kraj razdoblju od preko pet glatko izbrijanih stoljeća i započinjući ono od dva bradata stoljeća. Konstantin je bio taj koji je ponovno promijenio modu i ponovno uputio rimsku gospodu na svakodnevno sjedenje u brijačnicama.

- a) Kakvu je promjenu u muškoj modi potaknuo Hadrijan?
- b) Nešto kasnije, u 2. stoljeću, vladao je Marko Aurelije prikazan na ovome kipu. Je li on slijedio Hadrijanovu modu?
- c) Usporedi prikaze Marka Aurelija, Cezara i Aleksandra Makedonskoga. Ima li kakvih sličnosti i razlika?